

4/5-69

PYHTÄÄN pitäjä

Suurahvenkosken kylä

Mustaviiri RN:o 1²⁰ niminen tila

Omistajat: Varatuomarin leski Salli Tiusanen (Tapiola, Harju-
viita 22-24 A / puhelin Helsinki 462 844)

Ekonomi Pekka Korpinen (Stensvik, Larsvik, Kaaritie /
puhelin Helsinki 885 675)

J a t u l i n t a r h a

x = 6685 40

y = 478 17

z = 6 m ymp

Maanmittausinsinööri Einar Tuhkusen (Pyhtää - Siltakylä / puhelin
Kotka 31142) antaman ilmoituksen vuoksi määräsi valtionarkeologi
allekirjoittaneen suorittamaan muinaisjäännöksen tarkastuksen
Pyhtään Mustaviirin saarella. Kävin paikalla 30.7.1969 insinööri
Tuhkusen (Pyhtään kunnanvaltuuston puheenjohtaja) opastuksella
hänen järjestettyä Pyhtään kunnan puolesta moottorivenekyydin.
Mukana oli myös joukko muita Pyhtään kunnan virkailijoita ja
luottamusmiehiä sekä lehdistön edustajat Loviisasta, Kotkasta ja
Haminasta joten matkaan lähti kaikkiaan 23 henkilöä.

Mustaviiri on noin 1 km läpimittainen kalliosaari, joka sijaitsee
Orrengrundista noin 8 km suoraan itään ja näkyy peruskartan leh-
dellä MUSTAVIIRI, N:o 302304. Ilmoitettu muinaisjäännös, joka on
erittäin hyvin säilynyt 12-kehäinen jatulintarha, sijaitsee saa-
ren pohjoisrannalla, rantaviivasta 40 m:n päässä. Tarhan läpi-
mitta on 11-12 m ja se on rakennettu 10-45 cm:n mittaisista kivistä.
Tuloaukko suuntautuu itään (vrt. luonnos). Tarhan paikkaa valit-
taessa on käytetty hyväksi luontaista kallion tasannetta, joka
juuri riittää rakennelman pohjaksi, mutta vaihtuu sen ulkopuolella
pian rantaan päin jyrkemmäksi luiskaksi ja muille suunnille epä-
tasaiseksi ja kivikkoiseksi.

Muinaisjäännöksen kansansan käyttämä nimi on epävarma ja tuskin
'jatulintarha'. Kunnanjohtaja Ahola-Luttila muisteli muutamia vuo-
sia sitten kuulleen paikasta joltain seudun kalastajalta tämän
nimittäessä tarhaa "sellaiseksi labyrintiksi".

Tarhan kivet ovat ohuen sammalen peittämiä, mutta niiden alustana
oleva kalliopohja on miltei paljas. Näin ollen kivet ovat erit-
tään helposti heiluteltavissa ja mikäli paikalla alkaa käydä run-

saammin katselijoita on tarhan tuhoutumisvaara suuri. Toistaiseksi saari on asumaton, mutta parhaillaan on käynnissä alueen jakaminen huvilatonteiksi.

Tarhan koillispuolelle pystytettiin kaksikielinen rauhoitustaulu.

Helsingissä elokuun 1 pnä 1969

Aarni Erä-Esko

Liitteenä: luonnoksia 1 kpl
valokuvia kpl

PYHTÄÄ, Mustaviiri, "Jatulin tarha"

F. 34551) Mustaviirin pohjoisrantaa

F. 34552) Juoksu tarhaan

F. 34553-34555) Tarha länneä

REPRONEGAT.

F. 34556) Juoksu tarhassa

F. 34557) Tarha koillisesta. Etu-
alalla rauhoitusaukku

Luonnos

Pyhtää, Mustaviiri, Jatulintarha

Piirtänyt A. Erä-Esko 30.7.1969

